

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету**

Роман ГРЕШКО

«28» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

ВСТУП У СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Обов'язкова

Освітньо-професійна програма	Менеджмент організацій і адміністрування
Спеціальність	D3 Менеджмент
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
	Економічний факультет
Мова навчання	українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ у спеціальність» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» спеціальності D3 Менеджмент галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, 2025 рік.

Розробник:

Білик Р.Р., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, доктор економічних наук, доцент

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Білик Р.Р., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, доктор економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП **Богдан СТОРОЩУК**

(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Зоя ГАЛУШКА**

(підпис)

Схвалено методичною радою економічного факультету
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни «Вступ у спеціальність»: прискорення адаптації студентів до умов та вимог вузівського життя, а також ознайомлення їх із сутністю, змістом та практичною спрямованістю обраної спеціальності. «Вступ у спеціальність» викладається у 1 семестрі для студентів 1 курсу спеціальності D3 Менеджмент. Курс передбачає вивчення базових понять та створення загальної уяви щодо змісту та загальних методів роботи бакалавра з менеджменту, менеджера-адміністратора, з узагальненим об'єктом діяльності: первинний рівень управління структурними підрозділами, операційними системами та процесами в організаціях, зокрема в галузі міського господарства.

Пререквізити. Курс вивчається із врахуванням знань студентів із дисциплін «Актуальні питання історії та культури України», «Економічна теорія», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

Результати навчання.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань D Бізнес, адміністрування та право за спеціальністю D3 Менеджмент (освітня програма: «Менеджмент організацій і адміністрування») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК* 17. Здатність до заснування нової комерційної чи некомерційної організації.

Результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	1	3	90	14	30			46		Залік
Заочна	I	1	3	90	10	-			80		Залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі						усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	ІНД		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту												
Тема 1. Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні	15	1	4	-	-	10	11	1	-	-	-	10	
Тема 2. Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту	10	2	4	-	-	4	11	1	-	-	-	10	
Тема 3. Роль випускової кафедри в підготовці фахівців	10	2	4	-	-	4	11	1	-	-	-	10	
Тема 4. Структура вищого навчального закладу та організація навчально-виховного процесу	10	2	3	-	-	5	12	2	-	-	-	10	
Разом за ЗМ1	45	7	15	-	-	23	45	5	-	-	-	40	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Узагальнена характеристика фахівця з менеджменту												
Тема 5. Організація як об'єкт	15	1	4	-	-	10	11	1	-	-	-	10	

Тема 6. Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності	10	2	4	-	-	4	11	1	-	-	-	10
Тема 7. Роль менеджера в процесі управління організацією	10	2	4	-	-	4	11	1	-	-	-	10
Тема 8. Професійне самовизначення студента. Компетенції менеджера	10	2	3	-	-	5	12	2	-	-	-	10
Разом за ЗМ 2	45	7	15	-	-	23	45	5	-	-	-	40
Усього годин	90	14	30	-	-	46	90	10	-	-	-	80
Підсумкова форма	Залік											

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми
1	<p>Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні.</p> <p>1. Система вищої освіти в Україні та перспективи її розвитку. 2. Вхідження до Єдиного європейського освітнього простору. 3. Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти країн Європи. 4. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).</p>
2	<p>Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту.</p> <p>1. Ступеневість вищої освіти, стисла характеристика освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців. 2. Система державних стандартів вищої освіти. 3. Загальна характеристика нормативно-правової бази організації навчального процесу у вищому навчальному закладі.</p>
3	<p>Роль випускової кафедри в підготовці фахівців.</p> <p>1. Перелік профільюючих дисциплін окремих кафедр. 2. Характеристика та зміст навчально-методичних комплексів дисциплін. 3. Організація навчально-виховної роботи на випусковій кафедрі</p>
4	<p>Структура вищого навчального закладу та організація навчально-виховного процесу</p> <p>1. Організація науково-дослідної діяльності викладачів і студентів, зв'язки з виробництвом. 2. Місце ВНЗ у системі вищої освіти та системі підготовки кадрів вищими навчальними закладами для економіки України. 3. Загальні відомості про ВНЗ. Статут ВНЗ, Правила внутрішнього трудового розпорядку ВНЗ. Основні структурні підрозділи ВНЗ.</p>

5	Організація як об'єкт управління. 1.Організація самостійної роботи студентів у процесі підготовки до семінарських і практичних занять. Консультації та їх значення. 2.Практична підготовка студентів з фаху. Роль і місце навчальних практик у підготовці менеджерів. 3.Особливості організації навчального процесу студентів з фаху.
6	Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності. 1.Менеджер як організатор конкретних видів діяльності в організації. 2.Робота менеджера нижчого, середнього і вищого рівнів управління організацією. 3.Роль менеджера у виборі стратегії та розробці тактики управління господарською діяльністю
7	Роль менеджера в процесі управління організацією 1.Розробка, прийняття та реалізація управлінських рішень. 2.Вимоги до особистості менеджера. 3.Ділові властивості: компетенції (професійні знання та практичний досвід) й організаторські здібності.
8	Професійне самовизначення студента. Компетенції менеджера. 1.Класифікація підходів до розуміння лідерства. 2.Лідерство як сукупність певних рис характеру керівника. 3.Самовдосконалення. Самоменеджмент.

Тематика практичних занять

Назва теми
Змістовий модуль 1. Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту
Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні. Система вищої освіти в Україні та перспективи її розвитку. Входження до Єдиного європейського освітнього простору. Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти країн Європи. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).
Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту. Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання в Україні та ВНЗ. Ступеневість вищої освіти, стисла характеристика освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців. Система державних стандартів вищої освіти. Загальна характеристика нормативно-правової бази організації навчального процесу у вищому навчальному закладі. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»; укази президента, постанови Кабінету Міністрів, накази Міністерства освіти і науки України.
Роль випускової кафедри в підготовці фахівців. Перелік профілюючих дисциплін окремих кафедр. Характеристика та зміст навчально-методичних комплексів дисциплін. Організація навчально-виховної роботи на випусковій кафедрі. Характеристика основних дисциплін та спеціальних курсів, закріплених за випусковою кафедрою.

<p>Структура вищого навчального закладу та організація навчально-виховного процесу Організація науково-дослідної діяльності викладачів і студентів, зв'язки з виробництвом. Місце ВНЗ у системі вищої освіти та системі підготовки кадрів вищими навчальними закладами для економіки України. Загальні відомості про ВНЗ. Статут ВНЗ, Правила внутрішнього трудового розпорядку ВНЗ. Основні структурні підрозділи ВНЗ. Види і зміст навчальних занять. Роль і місце кожного виду занять у формуванні якостей фахівця.</p>
<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 2. Узагальнена характеристика фахівця з менеджменту</p> <p>Організація як об'єкт управління. Організація самостійної роботи студентів у процесі підготовки до семінарських і практичних занять. Консультації та їх значення. Практична підготовка студентів з фаху. Роль і місце навчальних практик у підготовці менеджерів. Організація практики в центрі імітаційного моделювання та реінжинірингу ВНЗ. Особливості організації навчального процесу студентів з фаху.</p>
<p>Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності. Менеджер як організатор конкретних видів діяльності в організації. Робота менеджера нижчого, середнього і вищого рівнів управління організацією. Роль менеджера у виборі стратегії та розробці тактики управління господарською діяльністю</p>
<p>Роль менеджера в процесі управління організацією Розробка, прийняття та реалізація управлінських рішень. Вимоги до особистості менеджера. Ділові властивості: компетенції (професійні знання та практичний досвід) й організаторські здібності. Особистісні властивості: вольові та морально-психологічні риси, здоров'я та спосіб життя. Підприємливість та комунікабельність</p>
<p>Професійне самовизначення студента. Компетенції менеджера. Класифікація підходів до розуміння лідерства. Лідерство як сукупність певних рис характеру керівника. Самовдосконалення. Самоменеджмент.</p>

Рекомендації до виконання індивідуальних завдань студентів

Протягом семестру студент повинен виконати індивідуальне науково-дослідне завдання, спрямоване на вдосконалення навичок самостійної роботи, яке є важливим етапом підготовки бакалаврів спеціальності D3 «Менеджмент».

Мета виконання індивідуального завдання полягає у закріпленні та поглибленні знань, отриманих під час вивчення дисципліни. В процесі виконання індивідуального завдання студент повинен отримати навички самостійного опрацювання різноманітних сучасних інформаційних джерел (наукова та періодична література, законодавчо-нормативна база з досліджуваної проблеми (у тому числі внутрішні нормативні документи організації), дані статистичної і бухгалтерської звітності, матеріали, розміщені в Інтернеті тощо) та аналізу конкретних ситуацій. Підготовка і виконання індивідуального завдання дасть можливість студенту глибше вивчити основні питання з дисципліни й на підставі цього робити самостійні висновки і прогнози.

Зміст ІНДЗ - це завершена теоретична та практична робота в межах навчальної

програми дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих в процесі лекційних і практичних занять.

Індивідуальне завдання складається з двох ситуацій практичного змісту та одного теоретичного питання з переліку.

Структура та зміст ІНДЗ:

Індивідуальне завдання складається з наступних структурних елементів:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ;
- розв'язок завдань практичного змісту, вибір здійснюється студентом самостійно із запропонованого переліку;
- послідовне висвітлення змісту теоретичного питання, вибір здійснюється студентом самостійно із запропонованого переліку;
- список використаних джерел.

Оформлення ІНДЗ. Індивідуальна робота подається викладачу ретельно відредагованою і чітко віддрукованою на папері формату А4. Робота має відповідати таким вимогам: Шрифт Times New Roman, розмір шрифту 14 пунктів, креслення звичайне, відстань між рядками 1,5 інтервали, відступ 1,25 см. Текст роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів полів: з лівого боку - не менше, ніж 20 мм, з правого - не менше ніж 10 мм, зверху та знизу - не менше, ніж 20 мм. Таблиці, графіки, рисунки або цифрові дані повинні супроводжуватися посиланнями на першоджерело (номер позначається в дужках, вказує на порядок переліку літератури, що використовується). Посилання мають містити сторінку, з якої було взято дані (наприклад, [7, С. 85]).

Рекомендації щодо виконання індивідуальних завдань:

1. Обрати одне теоретичне запитання з рекомендованого переліку.
2. Підібрати необхідну літературу, вивчити та проаналізувати її.
3. Висвітлити концептуальні теоретичні дослідження стосовно обраного питання.

Студент повинен глибоко і всебічно висвітлити актуальність проблеми. Під час виконання даного етапу студент повинен глибоко і всебічно розкрити зміст обраного питання, проаналізувати декілька літературних джерел, зміст теоретичного матеріалу має відповідати сучасному рівню розвитку економічної науки. Якщо в економічній літературі відсутня єдина точка зору з питань, які досліджуються, слід навести думки кількох авторів, дати їх критичну оцінку та висловити свої міркування з даних питань. Це допоможе більш глибокому засвоєнню матеріалу. Навчальну літературу з вибраного теоретичного питання студент добирає як за рекомендованим списком літератури, так і самостійно. Особливу увагу слід звернути на періодичні наукові видання. Зібраний, вивчений і опрацьований матеріал з певного теоретичного питання має викладатися логічно, може бути поділений на кілька пунктів і підпунктів. Доцільним є використання наочного матеріалу: таблиць, рисунків, діаграм тощо.

4. Виконати завдання практичного змісту. Виконання студентами практичних завдань допоможе відпрацювати навички вибору показників, побудови аналітичних моделей і розрахунку впливу чинників, вміння на основі одержаних даних зробити кваліфіковані пояснення і відповідні висновки щодо розвитку суб'єктів економічної діяльності.

5. Оформити роботу згідно з вимогами, викладеними вище.

Оцінюючи роботу, викладач зважає на те, наскільки повно розкрито тему, наскільки чітко, послідовно викладено зміст теоретичного питання та адекватно зроблено висновки або резюме, чи оформлено роботу у відповідності до вимог.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи студентів:

- Індивідуальна робота, виконана студентом без помилок і при її захисті надано правильні відповіді, оцінюється у 5 балів.

- Індивідуальна робота, виконана студентом із незначними зауваженнями і при захисті дані майже всі правильні відповіді, оцінюється у 4 балів.
- Індивідуальна робота, виконана студентом із зауваженнями і при захисті дано 50% правильних відповідей, оцінюється у 3 балів.
- Індивідуальна робота, виконана студентом із значними помилками і при захисті дано більшість неправильних відповідей, оцінюється у 0 балів.

Завдання до самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Вступ у спеціальність» направлена на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає наступні види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносилися на самостійне вивчення, а також виконання дослідницького завдання по кожному змістовому модулю.

№	Назва теми (форма контролю)
1	Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні. (дискусія, пошукова робота, тестування)
2	Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту. (практична робота, круглий стіл, інтерактивна гра)
3	Роль випускової кафедри в підготовці фахівців. (розв'язування задач, дискусія)
4	Структура вищого навчального закладу та організація навчально-виховного процесу (пошукова робота, дискусія, круглий стіл)
5	Організація як об'єкт управління. (пошукова робота, дискусія, круглий стіл)
6	Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності (пошукова робота, дискусія, круглий стіл)
7	Роль менеджера в процесі управління організацією (пошукова робота, дискусія, круглий стіл)
8	Професійне самовизначення студента. Компетенції менеджера. (пошукова робота, дискусія, круглий стіл)

Методи навчання:

вербальні методи (лекція, бесіда, пояснення, розповідь тощо); пояснювально-ілюстративні методи; ситуаційні завдання; робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами; самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни; дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю. Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. Ще 40 балів студент може отримати на заліку.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, фіксований виступ, творча робота, наукова публікація) відповідь студента, звіт та презентація матеріалів самостійної роботи. Формою підсумкового контролю є залік.

Форми контролю: усний та письмовий контроль, тестовий контроль, презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних); презентація результатів виконання командних завдань; захист бізнес-кейсів, проєктів; ділові ігри; аналітичні звіти; розв'язування практичних ситуацій; тестування.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка на національній шкалі	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення
відмінно	A (90-100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	незадовільно з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Система вищої освіти в Україні та перспективи її розвитку.
2. Вхід до Єдиного європейського освітнього простору.
3. Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти країн Європи.
4. Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС).
5. Таблиця відповідності шкали оцінювання ЄКТС з національною системою оцінювання в Україні та ВНЗ.
6. Ступеневість вищої освіти, стисла характеристика освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців.
7. Система державних стандартів вищої освіти.
8. Загальна характеристика нормативно-правової бази організації навчального процесу у вищому навчальному закладі.
9. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»; укази президента, постанови Кабінету Міністрів, накази Міністерства освіти і науки України.
10. Перелік профільюючих дисциплін окремих кафедр.
11. Характеристика та зміст навчально-методичних комплексів дисциплін.
12. Організація навчально-виховної роботи на випусковій кафедрі. Характеристика основних дисциплін та спеціальних курсів, закріплених за випусковою кафедрою.
13. Організація індивідуальної роботи зі студентами.
14. Забезпечення навчально-методичної роботи на кафедрі.
15. Організація науково-дослідної діяльності викладачів і студентів, зв'язки з виробництвом.
16. Місце ВНЗ у системі вищої освіти та системі підготовки кадрів вищими навчальними закладами для економіки України.
17. Загальні відомості про ВНЗ. Статут ВНЗ, Правила внутрішнього трудового розпорядку ВНЗ. Основні структурні підрозділи ВНЗ.
18. Види і зміст навчальних занять. Роль і місце кожного виду занять у формуванні якостей фахівця.
19. Лекції, семінарські та практичні заняття як основні форми аудиторних занять.
20. Форми проведення семінарських і практичних занять.
21. Організація самостійної роботи студентів у процесі підготовки до семінарських і практичних занять. Консультації та їх значення.
22. Практична підготовка студентів з фаху. Роль і місце навчальних практик у підготовці

менеджерів.

23. Організація практики в центрі імітаційного моделювання та реінжинірингу ВНЗ.
24. Особливості організації навчального процесу студентів з фаху.
25. Місце всіх видів занять студентів у навчальному плані та їх роль у формуванні майбутнього фахівця.
26. Організація самостійної роботи студентів (СРС) та форми її контролю.
27. Практична цілеспрямованість завдань для самостійної роботи студентів.
28. Потреби економіки та підготовка управлінців нового типу в Україні.
29. Менеджер як організатор конкретних видів діяльності в організації.
30. Робота менеджера нижчого, середнього і вищого рівнів управління організацією.
31. Роль менеджера у виборі стратегії та розробці тактики управління господарською діяльністю.
32. Розробка, прийняття та реалізація управлінських рішень.
33. Вимоги до особистості менеджера.
34. Ділові властивості: компетенції (професійні знання та практичний досвід) й організаторські здібності.
36. Особистісні властивості: вольові та морально-психологічні риси, здоров'я та спосіб життя. Підприємливість та комунікабельність.
37. Поняття повноваження, впливу та влади.
38. Форми влади та впливу.
39. Природа лідерства та його складові.
40. Стилi керівництва.
41. Функції успішної діяльності керівників.
42. Класифікація підходів до розуміння лідерства.
43. Лідерство як сукупність певних рис характеру керівника.

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач має право на визнання результатів навчання, отриманих у неформальній/інформальній освіті, що здійснюється на добровільній основі і передбачає підтвердження досягнутих програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

В межах поточного контролю до загальної кількості балів здобувача можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу, здобутого на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Keystone», «Coursera» тощо. Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак не більше ніж 25% (25 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Рекомендована література

Базова (основна)

1. Основи професійної освіти. Підручник. М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, Г.В. Капосльоз, Г.Л. Корчова. К.: КНУБА, 2018. 613 с.
2. Менеджмент : Навчальний посібник. Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
3. Полінкевич О.М., Волинець І.Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15846>
4. Буняк Н.М., Коленда Н.В., Черчик Л.М. Менеджмент. Практичний курс: навч. посіб. Луцьк: Терен, 2017. 278 с.

5.Сучасний менеджмент у питаннях і відповідях : навч.посібн. За ред.. Балашова А.М., Мошека Г.Є. К.Алерта. 2018. 620 с.

Допоміжна

1. Сарафінчан А.Г., Білик Р.Р. Соціально-економічні засади функціонування суб'єктів господарювання територіальних громад. Регіональна економіка. 2022. №4(106).С. 37-45.

2. The analysis of factors affecting the household savings as a part of food security management. Pruntseva, G., Davymuka, S., Yakubiv, V., ...Bilyk, R., Popadynets, N. International Journal of Data and Network Science, 2021, 5(4), стр. 769–774.

3. Сірик З.О., Панухник О.В., Білик Р.Р. Внутрішньо-ресурсний потенціал місцевого самоврядування: особливості використання. *Український журнал прикладної економіки*. Том 5. № 3. 2020. С. 26-41.

4. Білик Р.Р., Варналій З.С., Васильців Т.Г., Іляш О.І. Економічна безпека суб'єктів підприємництва. Підручник. Чернівці: Технодрук. 2020. 458 с.

5. Білик Р.Р., Варналій З.С., Васильців Т.Г., Лупак Р.Л. Бізнес-планування підприємницької діяльності. Навчальний посібник. Чернівці: Технодрук. 2019. 264 с.

6. Фінансова безпека підприємства: Навчальний посібник / З.С. Варналій, З.Б. Живко, Р.Р. Білик, М.О. Живко; за ред. З.С. Варналія. Київ, 2018. 300 с.

7. Лугова В. М., Голубєв С. М. Основи самоменеджменту та лідерства : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 212 с.

8. Романовський О. Г., Гура Т. В., Книш А. Є., Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера : навч. посіб. Харків : НТУ "ХПИ", 2017 р. 100 с.

9. Демиденко М.А. Системи підтримки прийняття рішень : навч. посіб. Нац. гірн. ун-т. Д. : 2016. 104 с.

Інформаційні ресурси

1. Про вищу освіту. Закон України №1556-VII від 01.07.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
5. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
6. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010. URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html
7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
8. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>.
9. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (erasmusplus.org.ua)
10. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
11. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>
12. Програма розвитку ООН в Україні URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/about-us.html>
13. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/57342/mod_resource/content/1/Стратегія-сталого-розвитку.pdf
14. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf> .